

Αθήνα, 12 Ιουνίου 2018

**Ομιλία του Προέδρου της Νέας Δημοκρατίας κ. Κυριάκου Μητσοτάκη
στην ανοικτή Τακτική Γενική Συνέλευση
της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών**

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ για την υποδοχή. Πράγματι, είναι σημαντικό να οραματίζεσαι και να προγραμματίζεις, αλλά και να δίνεις πολύ μεγάλη έμφαση στην υλοποίηση. Και εκεί είναι, δυστυχώς, που συχνά χωλαίνουμε, στην υλοποίηση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων. Σας ευχαριστώ για την πρόσκληση να είμαι σήμερα μαζί σας, σε μια συγκυρία, η οποία είναι ιδιαιτέρως κρίσιμη, για άλλη μια φορά. Βρισκόμαστε στα μέσα Ιουνίου του 2018, δύο μήνες πριν λήξει το Τρίτο Πρόγραμμα. Δεν θα επαναλάβω αυτά που ήδη γνωρίζετε για το πώς φτάσαμε σε αυτό. Απλά θα κάνω μια πολιτική επισήμανση: Αυτοί που κυβέρνησαν τη χώρα από το 2015 και μετά, ψήφισαν -και θα ψηφίσουν σε δύο μέρες- μέτρα λιτότητας, που κανείς δεν είχε πριν τολμήσει να ζητήσει από ελληνικές κυβερνήσεις. Μέτρα αντιαναπτυξιακά, που συνδυάστηκαν με υπερφορολόγηση, ώστε να επιτευχθεί το υπερπλεόνασμα το οποίο αποτελεί, στην ουσία, το φύλλο συκής της οικονομικής πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ. Μιας πολιτικής που έχει ως μοναδικό στόχο να κρατήσει τον κ. Τσίπρα, λίγο ακόμα στην εξουσία. Μια παραμονή που πληρώνει πολύ ακριβά η χώρα, καθώς οδηγεί σε φτωχοποίηση την κοινωνία και κυρίως ναρκοθετεί την ανταγωνιστικότητά της. Η Ελλάδα βγαίνει χαμένη την τελευταία τριετία, αποτελώντας, δυστυχώς, τη μοναδική αρνητική εξαίρεση σε μια πολύ θετική διεθνή συγκυρία. Κι αυτό παρά τις τιμές πετρελαίου, που -στην τριετία αυτή- ήταν υποδιπλάσιες του 2014. Παρά την άφθονη, την πρωτοφανή ρευστότητα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, στην οποία φυσικά δεν είχαμε πρόσβαση. Και παρά την ανάπτυξη στην Ευρωζώνη, η οποία ήταν ταχύτερη του αναμενομένου. Και, βέβαια, παρά τις αυξημένες αφίξεις τουριστών, κυρίως λόγω και των γεωπολιτικών κινδύνων στη γειτονιά μας. Αλλά και της πολύ σπουδαίας δουλειάς που έχει κάνει ο κλάδος του τουρισμού. Και οποιαδήποτε σύγκριση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες αποδεικνύει πόσο μεγάλη ήταν η ευκαιρία που χάθηκε.

Θα επικαλεστώ μόνο δύο στοιχεία:

1^ο. Την τριετία 2015-2017 η Κύπρος αναπτύχθηκε σωρευτικά κατά 9,3%. Η Ελλάδα μόλις κατά 0,9%.

2^ο. Σύμφωνα με την Κομισιόν, το Α.Ε.Π. της Πορτογαλίας το 2014 ήταν 173 δις ευρώ και της Ελλάδας ήταν σχεδόν 179 δις ευρώ. Αντίστοιχα, στο τέλος του 2017 το Α.Ε.Π. της Πορτογαλίας ήταν 193 δις ευρώ και της Ελλάδας 177,7 δις.

Δηλαδή, στην τριετία 2015-2017, εισόδημα 20 δις ευρώ προστέθηκε στις τσέπες των Πορτογάλων, ενώ 1 δις ευρώ αφαιρέθηκε από τις τσέπες των Ελλήνων. Και αυτή η καταστροφή αφορά τις ροές, τα flows. Όχι τα αποθέματα, τα stocks. Γιατί εκεί η χώρα υπέστη μια καταστροφή συσσωρευμένου πλούτου χωρίς προηγούμενο σε καιρό ειρήνης. Περίπου 86 δις ευρώ λέει ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας. Στα 100 δις ανεβάζει το κόστος ο επικεφαλής του ESM. Γύρω στα 200 δις ευρώ το υπολογίζει ο πρώην Πρόεδρος του Euro-Working Group.

Θα σταθώ σε ένα μόνο σημείο της πρωτοφανούς αυτής καταστροφής πλούτου, που αφορά και ιδιαίτερα εσάς: Στην ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών. Οι Έλληνες φορολογούμενοι δανείστηκαν από τους εταίρους μας στην Ε.Ε και το Δ.Ν.Τ. και μέσω του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στήριξαν τις τράπεζες για να μην καταρρεύσουν. Έβαλαν, τότε, περίπου 25 δις ευρώ στις τέσσερις συστημικές τράπεζες και μετά τη δεύτερη ανακεφαλαιοποίηση -στα τέλη του 2013- η εύλογη αξία των μετοχών των 4 συστημικών τραπεζών στο χαρτοφυλάκιο του Τ.Χ.Σ., υπολογιζόταν περίπου στα 23 δις ευρώ. Επαναλαμβάνω: 23 δις ευρώ χρήματα, αξία που ανήκε στον Έλληνα φορολογούμενο. Φαινόταν, μάλιστα, τότε ότι οι φορολογούμενοι δεν θα έχαναν τα λεφτά τους από την ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών.

Η άνοδος των λαϊκιστών στην εξουσία έφερε κρίση εμπιστοσύνης, εκροή καταθέσεων περίπου 40 δις, εσωτερική στάση πληρωμών, σκούπισμα των αποθεματικών των ταμείων και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Τελικά, μπήκε λουκέτο στις τράπεζες και επεβλήθησαν capital controls. Έτσι, χρειάστηκε μια νέα ανακεφαλαιοποίηση -παντελώς αχρείαστη ανακεφαλαιοποίηση- η οποία ήταν το αποκλειστικό αποτέλεσμα πολιτικών επιλογών που έγιναν το πρώτο εξάμηνο του 2015. Το Δεκέμβριο του 2015, λοιπόν, οι φορολογούμενοι έβαλαν, και πάλι, το χέρι στην τσέπη και στήριξαν ξανά τις τράπεζες με άλλα 5,4 δις ευρώ μέσω του Τ.Χ.Σ. Σήμερα, εξαιτίας του τρόπου που έγινε εκείνη η ανακεφαλαιοποίηση, η συμμετοχή του Τ.Χ.Σ. έχει ουσιαστικά εξαϋλωθεί. Υπολογίζεται μόλις στα 1,7 δις ευρώ. Δηλαδή -για να το πω απλά- οι Έλληνες έβαλαν περίπου 30 δις στις τράπεζες από τα οποία σήμερα απέμειναν μόλις 1,7 δις ευρώ. Αν, μάλιστα, συνυπολογιστούν και οι απώλειες των μικρομετόχων και των μεγαλύτερων μετόχων, η καταστροφή των τραπεζών κόστισε σε όλους τους Έλληνες περίπου 40 δις. Τέτοια καταστροφή, τέτοιο οικονομικό έγκλημα δεν έχει ξαναγίνει. Και φυσικά δεν έχει παραγραφεί. Οι ευθύνες θα αναζητηθούν στο ακέραιο. Δεν είναι θέμα ρεβανσισμού. Είναι ζήτημα λογοδοσίας και, τελικά, Δημοκρατίας.

Επειδή, μάλιστα, δεν είμαστε μόνο εμείς με προβλήματα στο τραπεζικό σύστημα, στην αρχή της κρίσης, αξίζει να δούμε τι έγινε σε άλλες χώρες. Αν και άλλες χώρες που χρησιμοποίησαν δημόσιους πόρους υπέστησαν οι φορολογούμενοι αντίστοιχες ζημιές. Στις Η.Π.Α., η κρίση των ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων αντιμετωπίστηκε από την κυβέρνηση Bush, το 2008, μέσα από ένα εργαλείο που ονομάζεται TARP (Troubled Asset Relief Program), το οποίο είχε ως σκοπό την αγορά τοξικών στοιχείων του ενεργητικού των τραπεζών. Το TARP εξοπλίστηκε με κεφάλαια που

θα μπορούσαν να φτάσουν και τα 700 δις δολάρια. Τελικά, δαπανήθηκαν 431 δις δολάρια έως το 2014. Και όταν ολοκληρώθηκε το TARP, έκλεισε με κέρδη για τους Αμερικανούς φορολογούμενους ύψους 15,3 δις δολάρια. Αντίστοιχα, η Ιρλανδία προχώρησε, το 2009, στη δημιουργία της NAMA (National Asset Management Agency), η οποία λειτούργησε ως «bad bank» για την εξαγορά κυρίως προβληματικών στεγαστικών δανείων. Εξοπλίστηκε με κεφάλαια ύψους 77 δις ευρώ, από τα οποία δαπάνησε τελικά τα 32 δις ευρώ. Αλλά, όπως και στην περίπτωση του TARP, έτσι και η NAMA φέρνει ήδη κέρδη στους Ιρλανδούς φορολογούμενους, ύψους 2 δις ευρώ μέχρι στιγμής. Κάτι αντίστοιχο έγινε και στην περίπτωση της Royal Bank of Scotland -δεν θα μπω στη λεπτομέρεια- ίσως το είδατε στις ειδήσεις τις τελευταίες ημέρες πως πουλήθηκε ένα μέρος της τράπεζας που άνηκε στο βρετανικό Δημόσιο με κέρδος για το Βρετανό φορολογούμενο.

Από αυτά τα παραδείγματα είναι φανερό ότι μόνο στην περίπτωση του Τ.Χ.Σ. είχαμε τέτοια καταστροφή. Και αυτό έγινε επειδή, σε αντίθεση με τις άλλες χώρες, εμείς είχαμε κυβέρνηση που πλειοδότησε σε λαϊκισμό, αλλά μειοδότησε σε χειρισμούς. Μια κυβέρνηση ανεύθυνη και ανίκανη, που δεν υπηρέτησε το συμφέρον της κοινωνίας, την οποία ζημίωσε με την ανικανότητα και την ιδεοληψία της και στην υπόθεση των τραπεζών.

Κυρίες και κύριοι, κάποιιοι θα πουν, ότι όλα αυτά είναι παρελθόν. Εγώ απαντώ ότι τα λάθη του χθες δείχνουν τι πρέπει να αποφευχθεί στο μέλλον. Πόσο μάλλον όταν οι κυβερνώντες οδηγούν και σήμερα τη χώρα σε λάθος δρόμο. Αναλύοντας, λοιπόν, αυτήν την καταστροφική εμπειρία της τελευταίας τριετίας, θα σας μιλήσω σύντομα για τις τέσσερις προτεραιότητες προκειμένου να ξαναγίνει εύρωστο το τραπεζικό μας σύστημα. Και να μπορέσει, όπως είπατε κ. Πρόεδρε, να χρηματοδοτήσει την ανάπτυξη της πραγματικής οικονομίας.

Προτεραιότητα Πρώτη: Αποκατάσταση εμπιστοσύνης. Κατά την άποψή μας, μπορεί να υπάρξει μόνο μέσα από μια μεγάλη πολιτική αλλαγή. Είναι δυνατόν να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη όσο κυβερνούν τα ίδια πρόσωπα και τα ίδια κόμματα που την εξανέμισαν; Η απάντηση προφανώς είναι όχι. Αποδεικνύεται αυτό και σήμερα από τις πολύ χαμηλές ελληνικές, αλλά και ξένες, άμεσες επενδύσεις. Από την αναιμική και φθίνουσα το α' τρίμηνο 2018 ιδιωτική κατανάλωση. Από τις πολύ υψηλές αποδόσεις του 10ετούς ομολόγου του ελληνικού Δημοσίου. Συνδέεται αυτό και με το πρόβλημα της Ιταλίας, αλλά όχι μόνο. Απαιτείται, συνεπώς, μια μεγάλη πολιτική αλλαγή. Μια αποφασισμένη κυβέρνηση που να μπορεί να εμπνεύσει εμπιστοσύνη για το μέλλον. Και στο δικό μας σχέδιο -το έχω παρουσιάσει σε πολλές ευκαιρίες- υπάρχουν οι απαντήσεις: Αλλαγή μείγματος πολιτικής με μείωση φόρων, εισφορών, αλλά και δαπανών. Λιτό, ευέλικτο και κυρίως αποτελεσματικό Κράτος. Μεταρρυθμίσεις και αποκρατικοποιήσεις, με παράλληλη ενίσχυση των νέων, αλλά και των πιο αδύναμων συμπολιτών μας, ώστε να μη μείνει Έλληνας πίσω. Ευκαιρίες για όλους, όχι μόνο για τους περισσότερους κ. Πρόεδρε, για όλους τους Έλληνες. Όλοι οι Έλληνες πρέπει να μπορούν να βρουν τη θέση στο αναπτυξιακό μας όραμα για την επόμενη ημέρα.

Επειδή αυτές τις ημέρες συζητείται στη Βουλή το λεγόμενο «Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022», ένας πενταετής Προυπολογισμός επί της ουσίας, αντιπαραθέτω τη δική μας δημοσιονομική αντίληψη σε εκείνη που εφαρμόζουν οι ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ επί 3,5 χρόνια.

Αρχίζω με τη χιλιοειπωμένη δέσμευση -εκτίμηση κατά πολλούς- ότι «για να γίνουν επενδύσεις αρκεί ένα σταθερό φορολογικό σύστημα». Ομολογουμένως δεν παραγνωρίζω τη σημασία της σταθερότητας, ιδίως όταν τα τελευταία χρόνια είχαμε επτά διαφορετικά φορολογικά νομοσχέδια και αναρίθμητες νομοθετικές και διοικητικές παρεμβάσεις φορολογικού περιεχομένου. Όμως, δεν αρκεί μόνο η σταθερότητα αυτή καθαυτή. Δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε στη σταθερότητα ενός φορολογικού συστήματος που αποθαρρύνει επενδύσεις, απομυζά την εργασία και εξαφανίζει το κέρδος. Θέλουμε ένα φορολογικό σύστημα σταθερό για τουλάχιστον 5 χρόνια, το οποίο, όμως, θα έχει, προηγουμένως, διευρύνει τη βάση του, θα έχει μειώσει τους φορολογικούς συντελεστές και θα εξασφαλίζει αυξημένη συμμόρφωση. Τι κάνει η κυβέρνηση Τσίπρα; Προχωρά σήμερα σε μία νέα μεγάλη μείωση του αφορολογητού ορίου και διατηρεί απαράδεκτα υψηλούς φορολογικούς συντελεστές και για τους εργαζόμενους οι οποίοι θα πληρώσουν για πρώτη φορά φόρο. Ο μισθωτός των 600 ευρώ θα πληρώσει για πρώτη φορά φόρο εισοδήματος και θα φορολογηθεί με 20%. Και βέβαια υψηλούς φορολογικούς συντελεστές σε όλη την κλίμακα που διώχνουν επενδυτές και αποθαρρύνουν τους εργαζόμενους, ειδικά τους αυτοαπασχολούμενους από το να εργαστούν και να εισπράξουν οι ίδιοι ένα λογικό μέρος του κέρδους της εργασίας τους.

Τι θα κάνουμε εμείς με τους φορολογικούς συντελεστές:

1^ο. Ο ΕΝΦΙΑ θα μειωθεί 30% σε δύο χρόνια. Έτσι, σε συνδυασμό με τα κίνητρα τα φορολογικά που έχω παρουσιάσει για ενεργειακή, λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση του stock των υφιστάμενων ακινήτων, συμπεριλαμβανομένων και των τουριστικών μας υποδομών, η ακίνητη περιουσία θα αποκτήσει ξανά αξία και θα γίνει μοχλός ανάπτυξης.

2^ο. Ο φόρος στα κέρδη των επιχειρήσεων θα μειωθεί στο 20%, από 29% σήμερα, εντός μίας διετίας. Ο φόρος μερισμάτων θα μειωθεί άμεσα στο 5%, από 15% σήμερα. Έτσι, σε δύο χρόνια, ο πραγματικός συντελεστής για τις επιχειρήσεις θα μειωθεί στο 24%, από 40% που είναι σήμερα.

3^ο. Θα θεσπισθεί μία νέα προοδευτική κλίμακα στο φόρο εισοδήματος των φυσικών προσώπων, με εισαγωγικό φορολογικό συντελεστή όμως 9%, αντί για το 22% σήμερα, για εισοδήματα έως 10.000 ευρώ. Ενώ έκτακτες επιβαρύνσεις, όπως η ειδική εισφορά αλληλεγγύης και το τέλος επιτηδεύματος θα καταργηθούν, αλλά σταδιακά όχι αμέσως.

4^ο. Όπως είχα την ευκαιρία να πω και στο ΣΕΤΕ, ο Φ.Π.Α. στο τουριστικό πακέτο θα ενοποιηθεί σε πρώτη φάση στο 13% (θα επιστρέψει η εστίαση από το 24% στο 13%) για να ανασχεθεί η ανταγωνιστικότητα του τουριστικού μας προϊόντος με τελική προοπτική να φτάσει στο 11%.

5^ο. Το όριο υπαγωγής στον Φ.Π.Α. θα αυξηθεί στις 25.000 ευρώ, από 10.000 ευρώ, ώστε να μειωθεί η γραφειοκρατία, ιδίως για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.

6^{ον}. Το καθεστώς της χορήγησης άδειας παραμονής σε αλλοδαπούς επενδυτές, μέσω του προγράμματος «golden visa», θα απλοποιηθεί και θα γίνει πιο ελκυστικό.

Ενώ παράλληλα θα θεσπισθεί ειδικό καθεστώς για τους κατοίκους του εξωτερικού να επενδύουν σε ακίνητα στην Ελλάδα -αυτό το οποίο ονομάζεται non-dom legislation- αντλώντας από την εμπειρία άλλων μεσογειακών κρατών-μελών της Ε.Ε.

7^{ον}. Όπως είχα την ευκαιρία να εξηγήσω και πιο αναλυτικά στο Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών, τα επενδυτικά κίνητρα για παραγωγικές επενδύσεις θα τονωθούν, π.χ. με θέσπιση υπεραποσβέσεων, με το διπλασιασμό της περιόδου συμψηφισμού ζημιών με μελλοντικά κέρδη, με επιπλέον έκπτωση του φόρου σε επιχειρήσεις με πάνω από 50 εργαζόμενους, όταν επιτυγχάνουν καθαρή αύξηση του προσωπικού τους πάνω από 10%.

Προτεραιότητα δεύτερη: Νέο Ασφαλιστικό, Νέα επιχειρηματικότητα με Κοινωνική Συνοχή. Έρχομαι στο ζήτημα του μη μισθολογικού κόστους, το οποίο ξέρω ότι απασχολεί όλους τους μεγάλους εργοδότες στη χώρα, συμπεριλαμβανομένων και των τραπεζών, των ασφαλιστικών εταιρειών, καθώς η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών εργαζόμενων και εργοδοτών κρίνεται το ίδιο σημαντική από κάποιους, ίσως και περισσότερο σημαντική, από τη μείωση των φόρων. Το ασφαλιστικό σύστημα σήμερα συνεχίζει, δυστυχώς, να μην εξασφαλίζει την αλληλεγγύη των γενεών. Μετατρέπει τη σύνταξη σε προνοιακό επίδομα, ενθαρρύνει την εισφοροδιαφυγή και ναρκοθετεί την ανταγωνιστικότητα των συνεπών επιχειρήσεων. Και αυτό πρέπει να αλλάξει. Έχω ήδη δεσμευθεί -το έκανα και στην ετήσια Γενική Συνέλευση των ασφαλιστικών εταιρειών- για ένα ασφαλιστικό σύστημα τριών πυλώνων, με «κλειδί» τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στο κομμάτι της συμπληρωματικής σύνταξης, αλλά και της υγείας, πάντα υπό αυστηρό κρατικό έλεγχο. Έτσι, σταδιακά θα μειώνονται οι εισφορές, θα αυξάνεται η ανταποδοτικότητα και ο ασφαλισμένος θα έχει δικαίωμα και κίνητρα σημαντικά σε ιδιωτική, συμπληρωματική ασφάλιση.

Αναφορικά με τις επενδύσεις, πέραν των παρεμβάσεών μας σε φορολογία και εισφορές, έχει μεγάλη σημασία και η ριζική βελτίωση του χωροταξικού και πολεοδομικού πλαισίου των οικονομικών δραστηριοτήτων. Δεν θα μιλήσω πιο αναλυτικά γι' αυτό, έχω παρουσιάσει σε μεγάλη λεπτομέρεια τις προτάσεις μας. Η εξασφάλιση ρευστότητας μέσω μόχλευσης πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (EFSI), σε συνδυασμό με τους πόρους του ΕΣΠΑ και των κεφαλαίων του ιδιωτικού τομέα είναι μία ακόμη αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα. Η ανάπτυξη όμως, όπως είπατε στην εισαγωγή σας κύριε Πρόεδρε, πρέπει να αφορά όλους τους Έλληνες. Αυτή η κοινωνική ατζέντα ξεκινά από το χώρο της εργασίας.

Είχα την ευκαιρία, στη Γενική Συνέλευση του Σ.Ε.Β. να αναδείξω το όραμά μας για μια νέα επιχειρηματικότητα με αξίες. Όπου οι εργαζόμενοι είναι συμμετοχοί στην επιχειρηματική επιτυχία. Σε αυτό το πλαίσιο, αθέμιτες πρακτικές, όπως η αδήλωτη ή ανασφάλιστη εργασία, δεν θα χωρούν. Ωστόσο, δεν αρκούν μόνο τα αυτονόητα της τήρησης της εργατικής νομοθεσίας. Οραματίζομαι την Ελλάδα μια ανεπτυγμένη χώρα της Ευρώπης, με ευρωπαϊκό εργασιακό περιβάλλον, που θα επιβάλλει

επιτέλους στην πράξη την κοινωνική συνοχή. Γι' αυτό και προτείνουμε μία συμφωνία αλήθειας με την επιχειρηματική κοινότητα, όπου εμείς μειώνουμε τη φορολογία, απλοποιούμε το επιχειρηματικό περιβάλλον και ενισχύουμε τη ρευστότητα. Ενώ οι επιχειρήσεις βελτιώνουν τη φορολογική τους συμμόρφωση, φροντίζουν το περιβάλλον, υλοποιούν περισσότερες δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Αλλά κυρίως επενδύουν. Όχι μόνο σε κεφαλαιουχικό εξοπλισμό, αλλά κυρίως στους ανθρώπους τους, τους εργαζόμενους. Τους κάνουν συμμετόχους στην επιτυχία τους. Και είμαι ανοιχτός -όπως είπα και στη Γενική Συνέλευση του Σ.Ε.Β.- να συζητήσω για ένα πλαίσιο κινήτρων, που θα επιτρέψουν στις επιχειρήσεις να δώσουν περισσότερες δυνατότητες, περισσότερες παροχές στους εργαζόμενους, αλλά και γενναία φορολογικά κίνητρα, ώστε οι εργαζόμενοι να γίνουν μέτοχοι των επιχειρήσεων, έστω και σε μικρό ποσοστό και να αισθάνονται και αυτοί ότι συμμετέχουν σε μία μεγάλη συλλογική προσπάθεια.

Προτεραιότητα Τρίτη: Επιστροφή καταθέσεων. Οι συνολικές καταθέσεις στο τραπεζικό σύστημα είναι σήμερα περίπου 20 δις ευρώ λιγότερες από τις χορηγήσεις. Έτσι δεν προχωράμε. Μαζί με την εμπιστοσύνη χρειάζεται να επιστρέψουν και καταθέσεις που αποσύρθηκαν και να πάψει ο φαύλος κύκλος της αναιμικής οικονομικής δραστηριότητας, που οδηγεί τελικά σε χαμηλά εισοδήματα για τους πολίτες που με τη σειρά τους αδυνατούν να αποπληρώσουν υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν όταν υπήρχαν υψηλότερα εισοδήματα.

Αναφορικά με την επιστροφή καταθέσεων δύο πράγματα απαιτούνται:

Πρώτον, μια γενικευμένη και καθαρή ρύθμιση που θα κινητροδοτήσει την επιστροφή καταθέσεων στις ελληνικές τράπεζες, είτε από το εξωτερικό είτε από την «Στρώμα Bank», όπου βρίσκονται σήμερα αποθηκευμένα. Είναι ανταγωνιστής σας η «Στρώμα Bank» μεγάλος, δυστυχώς. Αλλά ας ξεκινήσουμε από τα πιο εύκολα, από τις εταιρικές καταθέσεις. Εκτιμώνται, αν τα στοιχεία μου είναι σωστά, στα 12 δις ευρώ οι εταιρικές καταθέσεις που βρίσκονται σήμερα στο εξωτερικό. Οι μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει την επόμενη μέρα να εμπιστευθούν το τραπεζικό σύστημα και τη νέα κυβέρνηση που θα προκύψει μετά τις εκλογές. Και η επιστροφή των εταιρικών καταθέσεων θα ήταν ένα σημαντικό βήμα σε αυτή την κατεύθυνση.

Δεύτερον, κι αυτό αφορά το τώρα όχι το τι θα κάνει η επόμενη Κυβέρνηση: Η σημερινή Κυβέρνηση πρέπει επειγόντως να εκμεταλλευτεί το αδιάθετο ποσό των 27,4 δις ευρώ το οποίο έχει περισσέψει σήμερα από το 3^ο Πρόγραμμα. Ούτως ή αλλιώς η χώρα έχει δεσμευτεί σε μια πολύ αυστηρή δημοσιονομική πολιτική για την επόμενη πενταετία. Ας αξιοποιήσει τουλάχιστον τους διαθέσιμους πόρους του τρίτου προγράμματος πριν αυτοί χαθούν οριστικά στις 19 Αυγούστου.

Εν προκειμένω, ένα μέρος τους θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από το ελληνικό Δημόσιο για να μειώσει το βραχυπρόθεσμο δανεισμό του μέσω repos. Θυμίζω ότι τα repos που συνάπτει το Ελληνικό Δημόσιο με άλλους Φορείς Γενικής Κυβέρνησης και ΔΕΚΟ είχαν διαμορφωθεί στα σχεδόν 23 δις ευρώ στο τέλος Απριλίου 2018, από

9 δις ευρώ περίπου στο τέλος του 2014. Θα μπορούσε άμεσα ένα ποσό 7-8 δις ευρώ από τα 27,4 δις ευρώ να χρησιμοποιηθεί από το ελληνικό Δημόσιο για να μειώσει τα γeros στα περίπου 15 δις ευρώ. Έτσι, οι Φορείς Γενικής Κυβέρνησης θα επέστρεφαν τα ποσά στις εμπορικές τράπεζες αυξάνοντας ισόποσα την καταθετική τους βάση. Μια τέτοια αύξηση καταθέσεων θα μπορούσε να βελτιώσει ουσιαστικά τη ρευστότητα των τραπεζών, να δώσει ένα νέο φρέσκο κύμα ρευστότητας στην οικονομία που έχει στεγνώσει. Ένα άλλο μέρος φυσικά από αυτά τα 27,4 δις ευρώ επιβάλλεται να χρησιμοποιηθεί για την άμεση αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου που ξεπερνούν τα 3,3 δις ευρώ, δίνοντας ένα δεύτερο κύμα ρευστότητας στην οικονομία. Έτσι, Δημόσιο και τράπεζες, μαζί, θα μπορούσαμε να προκαλέσουμε ένα ισχυρό κύμα ρευστότητας, ικανό να διώξει την ξηρασία από την οικονομία.

Προτεραιότητα τέταρτη και πιο δύσκολη: Αντιμετώπιση των «κόκκινων δανείων». Τα κόκκινα δάνεια παραμένουν σε πολύ υψηλά επίπεδα. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια έκλεισαν κοντά στα 100 δις ευρώ. Η μείωσή τους -το ξέρετε κι εσείς- γίνεται αλλά παραμένει αργή και οπισθοβαρής. Εύκολες λύσεις δεν υπάρχουν. Αλλά ακόμη και αυτές που έχουμε, είναι με τόσο παρανοϊκό τρόπο σχεδιασμένες που εν τέλει παραμένουν ανενεργές. Για παράδειγμα, η νομική προστασία των τραπεζικών στελεχών, ώστε να προχωρήσουν σε γενναίες αναδιαρθρώσεις, παραμένει στην πράξη ζητούμενο. Τρεις ρυθμίσεις έφερε αυτή η κυβέρνηση και ουσιαστικά δεν κατάφερε τίποτα. Εμείς δεσμευόμαστε για ένα αποτελεσματικό πλαίσιο, ώστε τα στελέχη σας, τα στελέχη των τραπεζών, να μην σκέφτονται τα δικαστήρια και να κοιτάζουν τη δουλειά τους, δηλαδή να δώσουν λύσεις και ρευστότητα στην οικονομία. Επιπλέον, οι πωλήσεις δανείων και η αποκάλυψη των στρατηγικών κακοπληρωτών, δεν μπορεί να εμφανίζονται ως απειλή. Είναι και πρέπει να παρουσιάζονται ως ευκαιρία για τους συνεπείς και τους αδύναμους για να επιτύχουν μια καλύτερη ρύθμιση. Ενώ οι πλειστηριασμοί, συμβατικοί ή ηλεκτρονικοί, πρέπει πάντα να αποτελούν την έσχατη λύση, με πρόνοια για τους πιο αδύναμους. Και φυσικά να ξεκινούν από τους πονηρούς. Που άφησαν τα χρέη τους στην Ελλάδα, αλλά έχουν τα λεφτά τους στο εξωτερικό. Που ζουν πολυτελώς, αλλά δεν θέλουν να πληρώνουν τα δανειά τους, αν δεν τους κουρέψουν τις οφειλές. Η εμπειρία των ρυθμίσεων των τελευταίων ετών, μας δίνει τη δυνατότητα να προσδιορίσουμε το στρατηγικό κακοπληρωτή, που λειτουργεί ως λαθρεπιβάτης. Αυτός, λοιπόν, δεν θα μπορεί να υπαχθεί σε καμία ρύθμιση και σε αυτόν θα στρέφονται, κυρίως, τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης.

Ακολούθως, οι συνολικές ληξιπρόθεσμες οφειλές θα πρέπει επιτέλους να ξεκαθαριστούν. Για παράδειγμα, όλοι το ξέρουμε, τα 100 δις ευρώ που μέχρι το τέλος του 2017 οφείλονταν στην Εφορία, το μεγαλύτερο μέρος δεν επιδέχεται είσπραξης. Αφορά πτωχευμένες επιχειρήσεις, «κουφάρια». Επομένως, με σεβασμό στο Κράτος Δικαίου, στη σχετική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας και με επικαιροποίηση των σχετικών κριτηρίων της ΑΑΔΕ, θα διαγραφούν επιτέλους οριστικά οι «ανείσπρακτες οφειλές». Έτσι, η φορολογική διοίκηση να μπορέσει να επικεντρωθεί σε νεότερες υποθέσεις. Όπου πραγματικά μπορεί να έχει ουσιαστικό αποτέλεσμα. Όσες οφειλές χαρακτηριστούν εισπράξιμες, να μπορούν να

ρυθμιστούν σε μια νέα ρύθμιση σε 120 δόσεις, σε συμφωνία με τους δανειστές και σε δύο τμήματα. Ειδικά για τις χαμηλότερες οφειλές. Το ένα εξ αυτών θα παγώσει και θα αντιμετωπιστεί όταν αποπληρωθεί και η τελευταία ρυθμιζόμενη δόση από το υπόλοιπο το οποίο θα ρυθμιστεί. Τέλος, οι 250.000 εκκρεμείς υποθέσεις θα επιλυθούν, όχι στα φορολογικά δικαστήρια, αλλά με ένα νέο Μηχανισμό Διοικητικής Επίλυσης Διαφορών μέσω Επιτροπών Επίλυσης.

Η ανεξαρτησία, η αμεροληψία, η διαφάνεια και το δημόσιο συμφέρον θα εξασφαλίζονται από τη σύνθεση των Επιτροπών, επικεφαλής των οποίων θα είναι ένας ανώτερος δικαστικός. Έτσι, θα αποσυμφορηθούν η φορολογική διοίκηση και τα δικαστήρια, θα πάψει να τελεί σε καθεστώς ομηρίας ο φορολογούμενος και θα αυξηθούν τα έσοδα του Δημοσίου. Για τα «κόκκινα δάνεια» ο στόχος είναι ξεκάθαρος: η προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών και η αναδιάρθρωση των βιώσιμων επιχειρήσεων. Οι τράπεζες έχετε κάνει σημαντικές αναδιρθώσεις στα εσωτερικά σας οργανογράμματα για να αντιμετωπίσετε το πρόβλημα. Διαθέτετε υψηλή κεφαλαιακή επάρκεια για να το κάνετε. Όμως, η πραγματικότητα είναι ότι οι ρυθμοί μείωσης των κόκκινων δανείων δεν είναι ικανοποιητικοί. Χρειάζεται μεγαλύτερη ταχύτητα. Ειδικά κάποιες από τις αναδιρθώσεις μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων, κατά την άποψή μου, καθυστερούν αδικαιολόγητα.

Και εδώ επιτρέψτε μου να είμαι τελείως ξεκάθαρος: Καμία ανοχή -επαναλαμβάνω καμία ανοχή- δεν μπορεί να επιδεικνύεται σε υφιστάμενους μετόχους που χρεοκόπησαν τις επιχειρήσεις τους, έχουν τα λεφτά στους εξωτερικό, άφησαν απλήρωτους τους εργαζόμενούς τους και αρμενίζουν ανέμελα με τα κόττερα τους στο Αιγαίο. Οι τελευταίοι είναι ανάγκη να χάσουν τον έλεγχο των επιχειρήσεών τους και το όποιο όφελος από την αναδιάρθρωση χρέους να το καρπωθούν οι νέοι μέτοχοι, αυτοί που θα επενδύσουν και πάλι στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Οι τράπεζες είναι καθοριστικός κρίκος στην αλυσίδα για την ανάταξη της χώρας. Αυτές θα χρηματοδοτήσουν την ανάπτυξη και θα αναλάβουν το ρίσκο να στηρίξουν τη νέα υγιή επιχειρηματικότητα. Η άποψή μου είναι ξεκάθαρη: Πρέπει να το κάνουν με όρους αγοράς. Γι' αυτό και στο δικό μου σχεδιασμό, μια αναπτυξιακή τράπεζα που κανείς δεν καταλαβαίνει από πού θα χρηματοδοτηθεί, αλλά όλοι αντιλαμβάνονται τι πολιτικά παιχνίδια μπορεί να παίξει, δεν είναι η πρώτη μου προτεραιότητα.

Αντιθέτως, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των συστημικών τραπεζών για να μειωθεί το κόστος λειτουργίας τους και κατά συνέπεια το κόστος δανεισμού για τους πελάτες είναι κάτι που πρέπει να μας απασχολεί όλους. Ειδικά σε μια εποχή -το ξέρετε καλά- που η τεχνολογία κινδυνεύει να ανατρέψει τελείως παραδοσιακά - και πολύ ακριβά- δίκτυα διανομής και εξυπηρέτησης πελατών. Και μιας και μιλάμε για τεχνολογία, να σας πω και κάτι ακόμα. Οι τράπεζες είναι σύμμαχός μας στον ψηφιακό μετασχηματισμό του ελληνικού Κράτους. Έχετε μεγάλη εμπειρία σε ζητήματα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και ασφαλούς διαχείρισης ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Δεν χρειάζεται να ανακαλύψουμε την πυρίτιδα. Μπορούμε να συνεργαστούμε αποτελεσματικά και να αξιοποιήσουμε την τεχνογνωσία που έχετε σε ζητήματα ηλεκτρονικής τραπεζικής προς όφελος τελικά των Ελλήνων πολιτών. Όπως είστε σύμμαχός μας και στη στρατηγική επιλογή μας -

αποτελεί αυτό προσωπικό μου στοίχημα- για μια επιθετική επέκταση των ηλεκτρονικών πληρωμών, που αποτελεί τον ασφαλέστερο τρόπο για τον περιορισμό της καθημερινής φοροδιαφυγής. Και προφανώς, όσο θα αυξάνεται ο όγκος των συναλλαγών, τόσο θα μειώνεται και το κόστος της κάθε συναλλαγής, έτσι ώστε αυτές να γίνουν πιο οικονομικές και για τον τελικό χρήστη.

Κυρίες και κύριοι, κλείνω με την εξής επισήμανση. Η Ελλάδα δεν έχει αντιμετωπίσει ποτέ μια τόσο δύσκολη κατάσταση, όπως αυτή που αντιμετώπισε τα τελευταία 7-8 χρόνια σε καιρό ειρήνης. Η πρόκληση παραμένει ιστορική. Ο κίνδυνος κι οι αβεβαιότητες είναι ακόμα μπροστά μας. Έχουμε μια κυβέρνηση που άλλοτε δεν καταλαβαίνει τι κάνει κι άλλοτε κάνει πως δεν καταλαβαίνει, ενώ δεν χάνει ευκαιρία να δηλητηριάζει τη δημόσια ζωή. Όσο και αν επιθυμεί να το αποτρέψει, εκλογές θα γίνουν μέσα στον επόμενο χρόνο. Οι κυβερνώντες θα κριθούν από τους πολίτες για τα ψέματα που είπαν και για τα λάθη που έκαναν. Αυτό που έχει σημασία δεν είναι απλά να σχεδιάσουμε -για να κλείσω από εκεί που ξεκινήσαμε- αλλά να υλοποιήσουμε γρήγορα κυρίως ένα αληθινό και ουσιαστικό σχέδιο για την οικονομία. Αυτό θέλει αποκατάσταση εμπιστοσύνης γιατί αλλιώς δεν θα έρθει η ανάπτυξη. Θέλει πολλές επενδύσεις αλλά με έγνοια για την κοινωνική συνοχή. Θέλει να γυρίσουν οι καταθέσεις, αλλά και να κοπεί ο γόρδιος δεσμός των κόκκινων δανείων- γιατί μόνο έτσι θα μπορέσουν οι τράπεζες να λειτουργήσουν ξανά ως ο πραγματικός και μόνος πνεύμονας της ελληνικής οικονομίας. Εμείς ξέρουμε πού θέλουμε να πάμε τη χώρα και γνωρίζουμε με ποια βήματα θα φτάσουμε εκεί. Έχω προσωπικά πλήρη επίγνωση ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει αν δεν ενεργοποιηθούν όλες οι υγιείς δυνάμεις της ελληνικής οικονομίας και έρθουν αυτές οι δυνάμεις μαζί μας και συμπορευθούν σε ένα μεγάλο σχέδιο ανάταξης της οικονομίας, ανάταξης της χώρας. Και φυσικά σε αυτό το σχέδιο χωρούν και πρέπει να συμπορευθούν και οι ελληνικές τράπεζες. Αυτός είναι ο κεντρικός στόχος μου. Γιατί το μέλλον δεν μπορεί να περιμένει. Και γιατί η Ελλάδα, αλλά και οι ελληνικές τράπεζες μπορούν καλύτερα. Και οι δεκάδες χιλιάδες εργαζόμενοι που τις στηρίζουν, αξίζουν -αξίζουμε όλοι- τα καλύτερα. Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.